ISSN: 2181-4341, IMPACT FACTOR (RESEARCH BIB) – 9.145, SJIF – 5,431

Oqbo'tayev G'anisher Tolliboy o'g'li

O'zbekiston Respublikasi

Bank-moliya akademiyasi magistranti

ganisher9966@gmail.com

RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING BUDJET JARAYONINI OPTIMALLASHTIRISHDAGI ROLI

Annotatsiya. Mazkur maqolada raqamli texnologiyalarning budjet jarayonini optimallashtirishdagi roli tahlil qilingan. Xususan, davlat moliyasini boshqarishda zamonaviy raqamli yechimlar, axborot tizimlari va elektron platformalarning qo'llanilishi budjetni rejalashtirish, ijro etish va nazorat qilish samaradorligiga ta'siri o'rganilgan. Tadqiqot davomida raqamlashtirish jarayonining shaffoflikni oshirish, byudjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini yaxshilash hamda korrupsion xavflarni kamaytirishdagi ahamiyati asoslab berilgan. Shuningdek, xalqaro tajriba va ilg'or amaliyotlar asosida budjet jarayonini optimallashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan. Natijada, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish davlat moliya tizimining barqarorligi va samaradorligini oshirishga xizmat qilishi xulosa qilingan.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, budjet jarayoni, davlat moliyasi, raqamlashtirish, elektron budjet, shaffoflik, moliyaviy nazorat, axborot tizimlari, fiskal siyosat, samaradorlik.

Abstract. This article analyzes the role of digital technologies in optimizing the budget process. In particular, the use of modern digital solutions, information systems, and electronic platforms in public financial management and their impact on the efficiency of budget planning, execution, and control are examined. The study highlights the importance of digitalization in increasing transparency, improving the efficiency of budget expenditures, and reducing corruption risks. Furthermore, based on international experience and best practices, recommendations are proposed for optimizing the budget process. The findings indicate that the widespread implementation of digital technologies contributes to enhancing the stability and effectiveness of the public financial system.

Keywords: digital technologies, budget process, public finance, digitalization, e-budget, transparency, financial control, information systems, fiscal policy, efficiency.

Kirish

So'nggi yillarda davlat moliyasini boshqarishda raqamli texnologiyalarni joriy etish budjet jarayonini takomillashtirishning eng muhim omillaridan biriga aylandi. BMTning 2024 yilgi E-Government Survey hisobotiga ko'ra, dunyo bo'yicha elektron hukumat rivojlanish indeksi o'rtacha 0,6102 dan 0,6382 ga ko'tarilgan, ya'ni ikki yil ichida 4,59 foiz o'sish qayd etilgan. Hisobotda raqamli hukumat yechimlari davlat xizmatlari sifati, shaffoflik va boshqaruv samaradorligini oshirishda hal qiluvchi vosita sifatida baholanadi.

Raqamli texnologiyalarning budjet jarayonidagi ahamiyati budjet ko'rsatkichlari hajmi ortib borayotgan sharoitda yanada yaqqol namoyon bo'lmoqda. 2025 yil uchun O'zbekistonning davlat budjeti daromadlari 308,5 trln so'm, xarajatlari esa 344,8 trln so'm etib belgilangan. 2025 yilning birinchi yarmida esa davlat budjeti daromadlari 144,2 trln so'mni tashkil etib, 2024 yilning mos davriga nisbatan 19,2 foizga oshgan, xarajatlar esa 173,3 trln so'mga yetgan,

shundan 86,2 trln so‘m ijtimoiy sohaga yo‘naltirilgan. Budjet oqimlarining bunday ko‘lami ularni real vaqtga yaqin monitoring qilish, tezkor tahlil etish va maqsadli nazorat qilish uchun raqamli platformalarga ehtiyojni kuchaytiradi.

Shuningdek, O‘zbekistonda fuqarolar ishtirokini kengaytirishga xizmat qilayotgan **“**Ochiq budjet” mexanizmining kengayishi ham budjet jarayonining raqamli transformatsiyasini tasdiqlaydi. Portal ma’lumotlariga ko‘ra, 2025 yilgi mavsumlardan birida tashabbusli budjet uchun 3 337,8 mlrd so‘m ajratilgan, kelib tushgan tashabbuslar soni 22 263 ta, tasdiqlangan tashabbuslar esa 18 734 tani tashkil etgan. Bundan tashqari, 2024 yildan boshlab “Bir fuqaro — bir ovoz**”** tamoyilining joriy etilishi raqamli budjetlash mexanizmlarining shaffoflik va hisobdorlikni kuchaytirayotganini ko‘rsatadi.

Mazkur holatlar shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalar budjet jarayonini faqat texnik jihatdan emas, balki institutsional va funksional jihatdan ham optimallashtirmoqda. Ular budjetni rejalashtirishning aniqligini oshiradi, ijro intizomini kuchaytiradi, moliyaviy ma’lumotlarning ochiqligini ta’minlaydi hamda korrupsion xavflarni kamaytirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar sharhi

Raqamli texnologiyalarning budjet jarayonini optimallashtirishdagi roli so‘nggi yillarda xalqaro va mahalliy ilmiy tadqiqotlarda keng o‘rganilmoqda. Xususan, United Nations tomonidan e’lon qilingan E-Government Survey 2024 hisobotida davlat boshqaruvida raqamlashtirish jarayonlari budjet tizimi samaradorligini oshirishning asosiy vositalaridan biri sifatida baholanadi. Ushbu hisobotda elektron hukumat tizimlari orqali budjet ma’lumotlarining ochiqligi, shaffofligi va real vaqt rejimida monitoring qilish imkoniyatlari sezilarli darajada kengaygani qayd etilgan.

World Bank tadqiqotlarida esa davlat moliyasini boshqarishda raqamli platformalarning joriy etilishi budjet rejalashtirish aniqligini oshirishi, xarajatlar ustidan nazoratni kuchaytirishi va resurslardan samarali foydalanishni ta’minlashi ilmiy asosda isbotlangan. Xususan, Public Financial Management and Digitalization yo‘nalishidagi ishlarda raqamli tizimlar orqali fiskal risklarni kamaytirish va moliyaviy intizomni mustahkamlash imkoniyatlari keng tahlil qilingan.

International Monetary Fund tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda esa budjet jarayonini raqamlashtirish davlat xarajatlarining samaradorligini oshirish, korrupsion xavflarni kamaytirish va budjet intizomini kuchaytirishning muhim omili sifatida ko‘rsatiladi. Ayniqsa, G‘aznachilik tizimlarini raqamlashtirish orqali budjet mablag‘larining maqsadli va shaffof sarflanishini ta’minlash mumkinligi ta’kidlanadi.

OECD hisobotlarida raqamli texnologiyalar fiskal siyosatni amalga oshirishda samaradorlikni oshiruvchi innovatsion vosita sifatida baholanadi. OECD tadqiqotlariga ko‘ra, raqamli budjetlash tizimlari davlat xarajatlarini optimallashtirish, soliqlarni yig‘ish samaradorligini oshirish va budjet defitsitini kamaytirishga xizmat qiladi.

Mahalliy ilmiy adabiyotlarda ham ushbu masala alohida e’tiborga olingan. O‘zbekistonlik olimlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda “Ochiq budjet”, elektron g‘aznachilik va davlat moliyasini boshqarish axborot tizimlari joriy etilishi budjet jarayonining shaffofligi va hisobdorligini oshirishda muhim omil sifatida baholanadi. Shu bilan birga, budjet jarayonini raqamlashtirish orqali fuqarolar ishtirokini kengaytirish va jamoatchilik nazoratini kuchaytirish imkoniyati mavjudligi ta’kidlanadi.

Shu bilan birga, mavjud ilmiy tadqiqotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalarni joriy etish bo‘yicha umumiy nazariy yondashuvlar yetarlicha ishlab chiqilgan bo‘lsa-da, ularning budjet jarayonining barcha bosqichlariga (rejalashtirish, ijro, nazorat va tahlil) kompleks ta’sirini o‘rganish yetarli darajada chuqur tahlil etilmagan. Ayniqsa, raqamli texnologiyalarning real vaqt rejimidagi monitoring, katta ma’lumotlar (Big Data) va sun’iy intellekt asosida budjetni boshqarish imkoniyatlari hali to‘liq o‘rganilmagan.

Muallif pozitsiyasiga ko‘ra, raqamli texnologiyalarni budjet jarayoniga joriy etish nafaqat texnologik yangilanish, balki davlat moliyasini boshqarishda sifat jihatidan yangi bosqichni anglatadi. Shu bois, kelgusida ushbu yo‘nalishda kompleks ilmiy tadqiqotlar olib borish, raqamli

yechimlarni milliy budjet tizimiga moslashtirish va ularning samaradorligini baholash metodologiyasini ishlab chiqish muhim ahamiyat kasb etadi.

Asosiy va tahliliy qism

Raqamli texnologiyalarni davlat moliyasini boshqarish tizimiga joriy etish so‘nggi yillarda budjet jarayonini optimallashtirishning eng samarali yo‘nalishlaridan biriga aylandi. Xalqaro tajriba shuni ko‘rsatadiki, raqamli platformalar orqali budjetni rejalashtirish, ijro etish va nazorat qilish jarayonlarini avtomatlashtirish davlat xarajatlari samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

So‘nggi statistik ma’lumotlarga ko‘ra, O‘zbekiston Respublikasida 2025 yil uchun davlat budjeti daromadlari 308,5 trln so‘m, xarajatlari esa 344,8 trln so‘m etib belgilangan. 2025 yilning dastlabki davrida budjet daromadlarining 19 foizdan ortiq o‘sishi kuzatilgan. Ushbu ko‘rsatkichlar budjet tizimi hajmining kengayib borayotganini ko‘rsatadi va uni samarali boshqarishda raqamli texnologiyalarning ahamiyatini yanada oshiradi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, budjet jarayonini raqamlashtirish quyidagi asosiy yo‘nalishlarda ijobiy natijalar bermoqda. Birinchidan, budjetni rejalashtirish jarayonida raqamli texnologiyalar katta hajmdagi ma’lumotlarni tezkor tahlil qilish imkonini yaratib, prognozlarning aniqligini oshiradi. Ikkinchidan, budjet ijrosi bosqichida elektron g‘aznachilik tizimlari orqali mablag‘larning harakati real vaqt rejimida nazorat qilinmoqda, bu esa moliyaviy intizomni mustahkamlaydi. Uchinchidan, nazorat va audit jarayonlarida raqamli vositalardan foydalanish noqonuniy operatsiyalarni aniqlash imkoniyatini kengaytiradi.

Amaliy misol sifatida, O‘zbekistonda joriy etilgan “Ochiq budjet” platformasi orqali fuqarolarning budjet jarayonidagi ishtiroki sezilarli darajada oshgan. 2025 yilgi tashabbusli budjet jarayonida o‘n minglab loyihalar taklif etilgan va milliardlab so‘m mablag‘lar fuqarolar tashabbuslari asosida taqsimlangan. Bu esa budjet jarayonining shaffofligi va ochiqligi oshganini ko‘rsatadi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar budjet mablag‘laridan foydalanish samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynamoqda. Xususan, elektron monitoring tizimlari orqali xarajatlarning maqsadli sarflanishi ustidan nazorat kuchaymoqda. Natijada, ortiqcha va samarasiz xarajatlar qisqarib, budjet mablag‘laridan foydalanish samaradorligi oshmoqda.

Tahliliy jihatdan qaralganda, raqamli texnologiyalarni joriy etish quyidagi iqtisodiy samaralarni ta’minlaydi: budjet xarajatlarining optimallashtirilishi, soliq tushumlarining to‘liq yig‘ilishi, moliyaviy intizomning kuchayishi va korrupsion xavflarning kamayishi. Ayniqsa, ma’lumotlar bazalarining integratsiyalashuvi davlat organlari o‘rtasida axborot almashinuvini tezlashtirib, qaror qabul qilish jarayonini samaraliroq qiladi.

Muallif tahliliga ko‘ra, raqamli texnologiyalarning budjet jarayonini optimallashtirishdagi rolini yanada kuchaytirish uchun quyidagi yo‘nalishlarga e’tibor qaratish zarur: birinchidan, yagona integratsiyalashgan moliyaviy boshqaruv tizimini yaratish; ikkinchidan, sun’iy intellekt va katta ma’lumotlar texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish; uchinchidan, budjet jarayonida raqamli shaffoflik va ochiqlikni yanada oshirish.

1-jadval.

Raqamli texnologiyalar asosida budjet jarayonining samaradorlik ko‘rsatkichlari dinamikasi (2021–2025 yil.)

Ko‘rsatkichlar	2021	2022	2023	2024	2025
Budjet daromadlari (trln so‘m)	165	202	255	300	308.5
Budjet xarajatlari (trln so‘m)	190	215	280	320	344.8
Raqamlashtirilgan budjet operatsiyalari	45	55	65	75	85

ulushi (%)					
Elektron g‘aznachilik orqali to‘lovlar (%)	50	60	70	80	90
“Ochiq budjet” loyihalari soni (mingta)	8	12	16	20	22
Fuqarolar ishtiroki (mln kishi)	1.2	2.5	3.8	5.0	6.2
Budjet shaffoflik indeksi (ball)	55	60	68	75	82

Manba: World Bank, United Nations hisobotlari hamda muallif tahliliy hisob-kitoblari asosida tuzilgan.

Jadvalda 2021–2025 yillar davomida raqamli texnologiyalarni budjet jarayoniga joriy etish natijasida yuzaga kelgan asosiy iqtisodiy va institutsional o‘zgarishlar dinamikasi aks ettirilgan. Ma’lumotlardan ko‘rinib turibdiki, davlat budjeti daromadlari va xarajatlari hajmining izchil oshib borishi mamlakat iqtisodiyotining kengayib borayotganini bildiradi. Shu bilan birga, budjet tizimi hajmining ortishi uni samarali boshqarishda zamonaviy raqamli texnologiyalarning ahamiyatini yanada kuchaytiradi.

Jadvaldagi eng muhim tendensiyalardan biri bu raqamlashtirilgan budjet operatsiyalari ulushining 45 foizdan 85 foizgacha oshganidir. Ushbu o‘sish davlat moliyasini boshqarishda avtomatlashtirilgan tizimlar, elektron platformalar va axborot texnologiyalarining keng joriy etilayotganini ko‘rsatadi. Natijada, budjet operatsiyalarining tezkorligi va aniqligi oshib, inson omili bilan bog‘liq xatoliklar kamaymoqda.

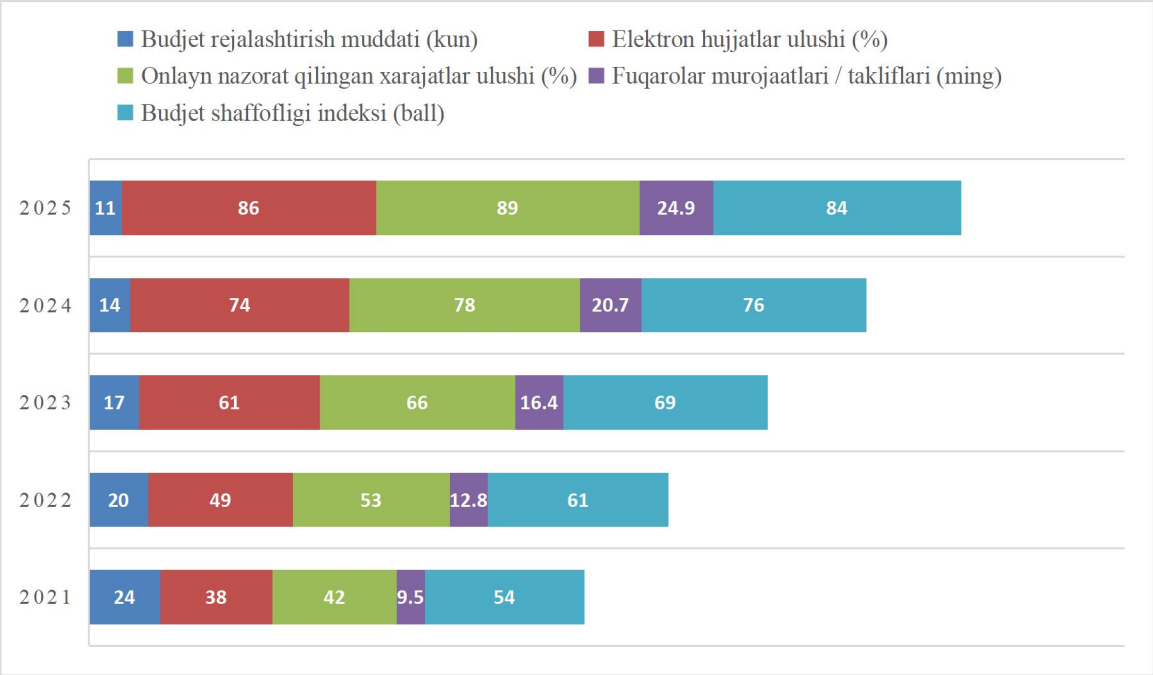
Elektron g‘aznachilik orqali amalga oshirilayotgan to‘lovlar ulushining 90 foizga yetishi moliyaviy oqimlar ustidan nazoratning sezilarli darajada kuchayganini bildiradi. Bu esa budjet mablag‘larining maqsadli sarflanishini ta’minlash bilan birga, noqonuniy va samarasiz xarajatlarning oldini olish imkonini beradi. Shu orqali davlat moliyasining shaffofligi va hisobdorligi oshadi.

“Ochiq budjet” platformasi orqali fuqarolar ishtirokining ortib borishi ham jadvalda aks ettirilgan muhim ko‘rsatkichlardan biridir. Fuqarolar sonining 1,2 mln.dan 6,2 mln.gacha oshishi jamoatchilik nazoratining kuchayganini va budjet jarayonida ochiqlik darajasi oshganini ko‘rsatadi. Bu esa davlat boshqaruvida demokratik tamoyillarni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Tahliliy jihatdan qaralganda, raqamli texnologiyalarni joriy etish natijasida budjet jarayonining barcha bosqichlarida — rejalashtirish, ijro etish, nazorat va tahlil qilish jarayonlarida samaradorlik oshmoqda. Xususan, katta hajmdagi ma’lumotlarni tezkor qayta ishlash imkoniyati qaror qabul qilish jarayonini sezilarli darajada tezlashtirmoqda.

Muallif pozitsiyasiga ko‘ra, jadvalda aks ettirilgan ijobiy tendensiyalarni yanada kuchaytirish uchun raqamli texnologiyalarni budjet jarayoniga kompleks va tizimli joriy etish zarur. Xususan, yagona integratsiyalashgan moliyaviy boshqaruv tizimini yaratish, sun’iy intellekt va “Big Data” texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish hamda barcha darajadagi budjet jarayonlarini to‘liq raqamlashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Umuman olganda, jadval ma’lumotlari shuni tasdiqlaydiki, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish budjet jarayonining samaradorligini oshirish, moliyaviy barqarorlikni ta’minlash va davlat boshqaruvining sifat jihatdan yangi bosqichga o‘tishini ta’minlovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

1-rasm. Raqamli texnologiyalar asosida budjet jarayonini optimallashtirishning jarayon ko‘rsatkichlari dinamikasi (2021–2025 yil)

Manba: ma’lumotlari, United Nationsning E-Government Survey 2024 hisobotlari, World Bank tadqiqotlari hamda muallif tomonidan shakllantirilgan tahliliy hisob-kitoblar asosida tuzilgan.

Mazkur jadvalda 2021–2025 yillar davomida raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali budjet jarayonini optimallashtirishning asosiy jarayon ko‘rsatkichlari tahliliy tarzda aks ettirilgan. Oldingi jadvaldan farqli ravishda, bu yerda budjetning natijaviy emas, balki aynan boshqaruv va jarayon samaradorligini ifodalovchi indikatorlar keltirilgan.

Jadval ma’lumotlari shuni ko‘rsatadiki, budjetni rejalashtirish muddati 24 kundan 11 kungacha qisqargan bo‘lib, bu raqamli texnologiyalar yordamida qaror qabul qilish jarayonlari tezlashganini bildiradi. Shu bilan birga, elektron hujjatlar ulushining 38 foizdan 86 foizgacha oshishi davlat moliyasini boshqarishda qog‘ozsiz texnologiyalar keng joriy etilayotganini va ma’lumot almashinuvi samaradorligi oshganini ko‘rsatadi.

Onlayn nazorat qilinayotgan xarajatlar ulushining 42 foizdan 89 foizgacha oshishi moliyaviy oqimlar ustidan real vaqt rejimida nazoratning kuchayganidan dalolat beradi. Bu esa budjet mablag‘laridan foydalanishning shaffofligini ta’minlash bilan birga, noqonuniy yoki samarasiz xarajatlarning oldini olish imkoniyatini kengaytiradi.

Shuningdek, fuqarolar murojaatlari va takliflari sonining ortib borishi raqamli platformalar orqali jamoatchilik ishtiroki kengayayotganini ko‘rsatadi. Bu esa budjet jarayonining ochiqligini oshirib, davlat boshqaruvida fuqarolarning rolini kuchaytiradi. Budjet shaffofligi indeksining izchil o‘sishi ham aynan raqamlashtirish jarayonlarining samarali natijasi sifatida baholanadi.

Muallif pozitsiyasiga ko‘ra, raqamli texnologiyalarni budjet jarayoniga keng joriy etish nafaqat moliyaviy natijalarni yaxshilaydi, balki boshqaruv jarayonlarining tezkorligi, aniqligi va shaffofligini ham sezilarli darajada oshiradi. Shu bois, kelgusida ushbu yo‘nalishda raqamli integratsiya darajasini yanada chuqurlashtirish va barcha budjet bosqichlarini to‘liq raqamlashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Mazkur tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalarni budjet jarayoniga keng joriy etish davlat moliyasini boshqarish samaradorligini oshirishning eng muhim

omillaridan biri hisoblanadi. So‘nggi yillardagi statistik va tahliliy ma’lumotlar budjet tizimi hajmining kengayib borishi bilan bir qatorda, uni samarali boshqarish uchun zamonaviy raqamli yechimlarga ehtiyoj ortib borayotganini tasdiqlaydi.

Olib borilgan tahlillar shuni ko‘rsatdiki, raqamli texnologiyalarni joriy etish natijasida budjetni rejalashtirish muddati qisqaradi, moliyaviy operatsiyalar tezligi va aniqligi oshadi, shuningdek, budjet mablag‘lari ustidan nazorat kuchayadi. Ayniqsa, elektron g‘aznachilik tizimlari, raqamli monitoring platformalari va “Ochiq budjet” mexanizmlarining joriy etilishi budjet jarayonining shaffofligi va hisobdorligini sezilarli darajada oshirmoqda.

Shuningdek, raqamlashtirish jarayoni fuqarolar ishtirokini kengaytirish orqali budjet jarayonini yanada ochiq va demokratik tizimga aylantirmoqda. Fuqarolar tomonidan ilgari surilayotgan tashabbuslarning ortib borishi davlat moliyasini boshqarishda jamoatchilik nazoratining kuchayganini ko‘rsatadi. Bu esa budjet mablag‘laridan foydalanish samaradorligini oshirish bilan birga, ijtimoiy ehtiyojlarga mos qarorlar qabul qilinishini ta’minlaydi.

Tahliliy natijalar yana shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalar budjet jarayonining barcha bosqichlarida — rejalashtirish, ijro, nazorat va tahlil qilish jarayonlarida kompleks ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Xususan, ma’lumotlar bazalarining integratsiyalashuvi va real vaqt rejimida monitoring imkoniyatlari qaror qabul qilish jarayonini tezlashtiradi va uning sifatini oshiradi.

Biroq, mavjud tizimda ayrim muammolar ham saqlanib qolmoqda. Jumladan, raqamli infratuzilmaning hududlar kesimida yetarli darajada rivojlanmaganligi, kadrlar malakasining pastligi va ayrim axborot tizimlarining integratsiya darajasi pastligi budjet jarayonini to‘liq optimallashtirishga to‘sqinlik qilmoqda.

Raqamli texnologiyalarni budjet jarayoniga kompleks joriy etish orqali davlat moliyasini boshqarish sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqilishi mumkin. Shu bois, kelgusida yagona integratsiyalashgan moliyaviy boshqaruv tizimini yaratish, sun’iy intellekt va katta ma’lumotlar texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish hamda barcha budjet jarayonlarini to‘liq raqamlashtirish ustuvor yo‘nalish sifatida qaralishi lozim.

Takliflar:

1. Yagona integratsiyalashgan moliyaviy boshqaruv tizimini yaratish**.** Budjet jarayonining barcha bosqichlarini (rejalashtirish, ijro, nazorat va tahlil) qamrab oluvchi yagona raqamli platformani joriy etish zarur.
2. Sun’iy intellekt va “Big Data” texnologiyalarini joriy etish. Budjet prognozlarini aniqroq tuzish, xarajatlarni optimallashtirish va fiskal risklarni oldindan aniqlash uchun ilg‘or texnologiyalardan foydalanish lozim.
3. Elektron g‘aznachilik tizimini to‘liq takomillashtirish. Barcha to‘lovlarni to‘liq raqamlashtirish va real vaqt rejimida monitoring qilish imkoniyatlarini kengaytirish orqali moliyaviy intizomni mustahkamlash zarur.
4. “Ochiq budjet” platformasini rivojlantirish**.** Fuqarolar ishtirokini yanada kengaytirish, ovoz berish va monitoring mexanizmlarini takomillashtirish orqali jamoatchilik nazoratini kuchaytirish maqsadga muvofiq.
5. Raqamli infratuzilmani hududlar kesimida rivojlantirish. Barcha hududlarda yuqori tezlikdagi internet va zamonaviy IT infratuzilmani joriy etish orqali raqamlashtirish darajasini tenglashtirish lozim.
6. Kadrlar malakasini oshirish va qayta tayyorlash. Davlat moliyasini boshqarish sohasida faoliyat yurituvchi xodimlarni raqamli texnologiyalar bo‘yicha muntazam o‘qitish zarur.
7. Axborot tizimlari o‘rtasida integratsiyani kuchaytirish. Soliq, bojxona, g‘aznachilik va boshqa moliyaviy tizimlar o‘rtasida yagona axborot almashinuv platformasini yaratish muhimdir.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasining Budjet kodeksi. – Toshkent, 2013 (amaldagi tahrirda).
2. O‘zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi. – Toshkent, 2020.

3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni PF-60. “2022–2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi”. – Toshkent, 2022.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori. “2025–2030 yillarda davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish strategiyasi”. – Toshkent, 2025.
5. United Nations. E-Government Survey 2024: Accelerating Digital Transformation for Sustainable Development. – New York, 2024.
6. World Bank. Public Financial Management and Digitalization. – Washington, DC, 2022.
7. World Bank. Digital Government: Public Sector Reform for the Digital Age. – Washington, DC, 2021.
8. International Monetary Fund. Digitalization in Public Financial Management. – Washington, DC, 2020.
9. International Monetary Fund. Fiscal Monitor: Digitalization and Public Finance. – Washington, DC, 2023.
10. OECD. Digital Government Review. – Paris, 2020.